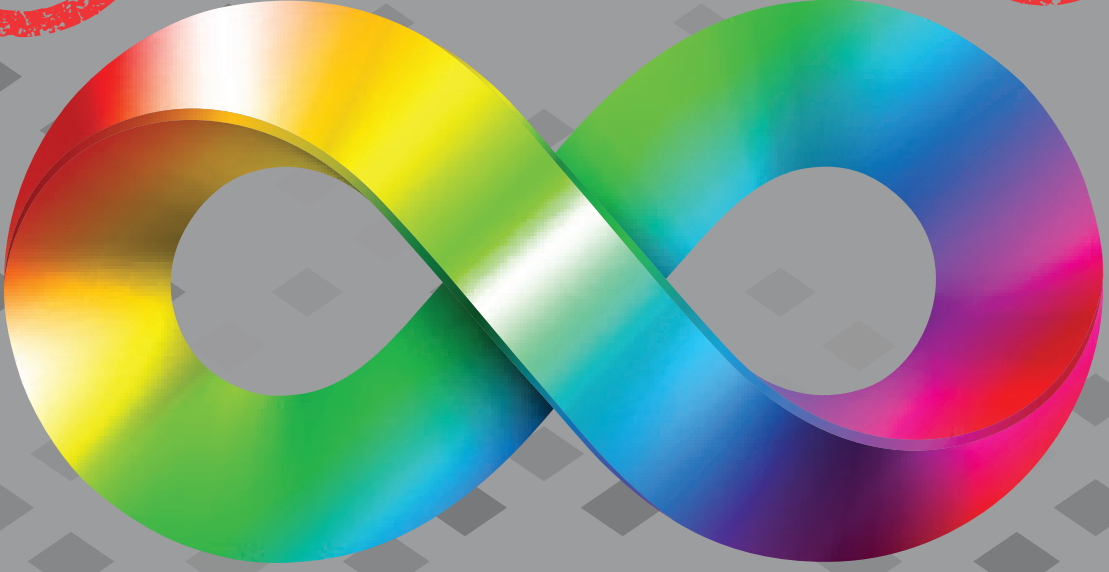

SINAVLARA HAZIRLIK OKULA YARDIMCI

KONU ÖZETLİ
SORU BANKASI

TAMAMI
ÇÖZÜMLÜ

Sıfırdan Sonsuza
Paragraf ve Anlam
Bilgisi

EREN DEMİREZEN

DOKTRİN
YAYINLARI

İçindekiler

Sözcük ve Sözcük
Öbeklerinin Anlamı

7

31

Cümlede Yorum
ve Analiz

Cümle
Oluşturma

52

68

Cümlede
Kesin Yargı

Cümle
Tamamlama

85

101

Paragrafta
Yapı

Anlatım Tarzı

126

147

Ana Fikir

Yardımcı Fikir

165

184

Çiftli Sorular

GENEL BİLGİLER

Anlam bilgisi; sözcüğün, cümlelerin ve parçanın anlamı ile bir bütündür. Kavramların pek çoğu iç içe geçmiş durumdadır ve birbirini bütünlemektedir.

Sözcük ve sözcük öbeği, anlam bilgisinin temelini oluşturur. Dolayısıyla sözcüğün ve sözcük öbeğinin anlamını, biçim ve anlam yönüyle kavrayamayan bir adayın sınavlarda başarılı olması oldukça güçtür.

Öncelikle öbekleri oluşturan, daha sonrasında cümleyi ve parçayı etkileyen sözcüğün anlam özelliklerini öğrenelim.

ÇOK ANLAMLILIK

1. Günümüzde sözcüklerin çok büyük bir kısmı anlam genişlemesi yoluyla farklı anlamlar kazanmaktadır. Pek az sözcük vardır ki onu hangi cümleye yerleştirirseniz yerleştirin anlamını korur. Bu açıdan düşündüğümüzde sözcüklerimizin TDK sözlüğünde farklı anlamlarının olduğunu görürüz. Bu, sözcüklerin pek çoğunun "çok anlamlı" olduğunu gösterir.

"Bulmak" sözcüğü çok anlamlı bir sözcüktür.

"Paramı buldum." cümlesinde kaybedilen bir şeyi yeniden ele geçirmek anlamıyla kullanılmıştır.

"*Şu kuvvetin, cevherin sırrını bulmaya çalışıyorum.*" cümlesinde varlığı bilinmeyen bir şeyi ortaya çıkarmak, keşfetmek anlamıyla kullanılmıştır.

"Kadınlık namına düşündüğüm şeylerin hiçbirini karımda bulamadım." cümlesinde istenilen şeye kavuşmak, nail olmak anlamıyla kullanılmıştır.

"Böylece yılın ortasını bulduk." cümlesinde bir yere, bir noktaya erişmek, ulaşmak anlamıyla kullanılmıştır.

"Ben de bunu akıllıca buldum." cümlesinde herhangi bir görüşe, bir yargıya varmak anlamıyla kullanılmıştır.

SORU TİPİ

Sınavlarda karşımıza çıkan "bulmak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır? sorusunu algımlarken her cümlede kazandığı anlam ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

Yukarıdaki örneklerde "bulmak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

ÇÖZÜM

Beş farklı anlamda kullanılmıştır ki her birinin anlamı yanın da yazmaktadır.

SORU TİPİ

"Bulmak" sözcüğü hangisinde "Kaybedilen bir şeyi yeniden ele geçirmek" anlamıyla kullanılmıştır?

ÇÖZÜM

"Paramı buldum." cümlesi doğru yanıt olacaktır.

Cümle ile sözcüğün kazandığı anlamı eşleştirme sorularında da aynı mantık vardır. Dolayısıyla "çok anlamlılık" kavramı

sözcük anlamının atasıdır ve en önemli konusudur.

GERÇEK, MECAZ VE TERİM ANLAM

Sözcükleri, anlam özellikleri bakımından değerlendirdiğimizde gerçek anlamını koruduğunu, gerçek anlamından uzaklaşıp mecaz anlam kazandığını, özel kavram ve kullanımlarda terimlere sahip olabileceğini biliyoruz.

ENTELEKTÜEL BİLGİ

Şunu çok net olarak öğrenebilirsiniz ki sözcüğün gerçek anlamının dışına çıkması için yeni bir anlam kazanması gerekir ve bu yeni anlamın somut özelliklerini kaybedip soyutlaşması ya da soyut özelliklerini kaybedip somutlaşması gerekir. Soyut kelime mecaz anlamıdır, anlayışı yanlış bir anlayıştır.

Bunu sınırı çizilmiş bir tarla gibi düşünebilirsiniz. Tarlanın sınırları içinde kaldığınız sürece, o sözcük gerçek anlamı ile kullanılmaktadır. Ne zaman ki sınırları aşar, o zaman mecaz özelliklere, mecaz söyleyişlere ve mecaz anlama sahip olur.

ÖRNEK

Dört sözcük ele alalım ve bunların ikisi somut, ikisi soyut anlamlı olsun.

"Pencere ile sert somut, cennet ile kötü soyut" sözcüklerdir, değil mi? Şimdi bunları yani somutları ve soyutları tarlanın sınırlarında tutacağım yani gerçek anlamıyla kullanacağım:

"Pencereden aşağı halıları silkeledi."

"Fındığı sert bir cisimle kırdı. Bakınız ne kadar hoş!" cümlelerinde bulunan altı çizili sözcükleri inceleyelim.

Birinci ve ikinci cümlelerde yer alan "pencere" ve "sert" sözcükleri somut anlamıyla kullanıldıkları için gerçek anlamıyla kullanıldı. Sınırdan sapma yok dolayısıyla mecaz anlam da yok.

Senin iyi fal baktığını duymuşlar.

Cennet cennet dedikleri birkaç köşk ile birkaç huri... Ohoo!.. Harika, değil mi? cümlelerindeki altı çizili sözcükleri inceleyelim.

Birinci ve ikinci cümlelerde yer alan "iyi" ve "cennet" sözcükleri soyut anlamıyla kullanıldıkları için gerçek anlamıyla kullanıldı.

DİKKAT!

Şimdi gelelim bu sözcükleri, tarlanın sınırlarından dışarı çıkarmaya, yani somut olan varlıkları soyut, soyutları da somut yapmaya.

a. "Senin baktığın pencereden olayları yorumlamak oldukça güç."

b. "Mekâna yeni girmiş olmasına rağmen sert bakışları ile tepki çekti." cümlelerindeki altı çizili sözcükleri inceleyelim.

Süper! Şimdi ise pencere de sert de soyut anlam kazandı. Pencere "bakış açısı" sert "kızgın, öfkeli" anlamı kazandı.

"İyiler mutlaka kazanır."

"Benim annem, evi cennet yaptı." cümlelerindeki altı çizili sözcükleri inceleyelim.

Vallahi bravo! Şimdi de soyut anlamlı sözcükler somut anlam kazandı. İyiler "insan" cennet "ev" oldu. Yani tarlada sınır mınır kalmadı.

ÇIKARIM

Görüldüğü gibi sözcükler kendi anlamıyla kullanıldıklarında, yani aklımıza gelen ilk anlamlarıyla kullanıldıklarında gerçek anlamıyla, gerçek anlamından uzaklaşıp yepyeni anlamlar kazandığında mecaz anlamıyla kullanılıyor.

SORU TİPİ

Sınavlarda en yaygın olarak çıkan soru tipi "mecazi söyleyiş" ifadesidir.

"Parçada numaralanmış sözcük öbeklerinden hangisinde mecazlı söyleyiş yoktur?" tarzında sorular sınavlarda karşımıza çıkar.

Mecazi söyleyiş daha çok kelime öbeklerinde karşımıza çıkıyor fakat temel mantıkta değişen bir şey yok.

Şimdi bazı örnekler inceleyeceğiz ve bu örneklerde altı çizili kelime öbekleri var. Bunlarda mecazi söyleyiş tespit edeceğiz.

ÖRNEK

Dünyalar güzeli olsanız bile kalbinizin karanlığı güzelliğinize gölge düşürecektir.

ÇÖZÜM

Cümleyi incelediğimizde altı çizili ifade "karanlık, gölge düşürmek" gibi sözcükler var ve bu sözcüklerin öbeğe soyut anlam kazandırdığını görüyoruz.

Yani duygularınızdaki, ruhunuzdaki karışıklıklar güzelliğinin önüne geçecektir, güzelliğinin görünmesini engelleyecektir, anlamını taşıyor. Bu bir mecazi söyleyiştir.

ÖRNEK

"Dünyamızı para üzerine kurarsak daha doğrusu parayı dünyamızın merkezine oturtursak asıl sıkıntı ondan sonra başlar."

ÇÖZÜM

Cümlesinde de açıkça görülüyor ki altı çizili öbekte yer alan "merkez" ve "oturtmak" gibi sözcüklerle birlikte kullanılan ifade cümleye maddiyatın bizim için her şeyden daha önemli olması anlamı kazandırıyor ki bu da mecazi yani soyut bir ifadedir.

KURAL

Terim anlamla ilgili de bilim, sanat veya meslek dallarından her birinin özel kavram ve kullanımları olduğunu söyleyebiliriz. Son zamanlarda klasikleşmiş "tiyatro, futbol vb." te-

rim örneklerinden sıkıldık değil mi? Evet, sınav merkezi de bunun farkında dolayısıyla "diş, güreş vb." alanlarla ilgili örnekler çoğalmış durumda ve bunlar, sınavda karşımıza çıkabilir. Şimdi öğrendiklerimizi tekrar edelim.

SONUÇ

Öncelikle sözcüğün farklı anlamlarda kullanılabilmesi yani "çok anlamlılık" çok önemli fakat cümlelerde sözcüklerin kazandığı anlamları bulmaya çalışırken ne yapmıyoruz? Gerçek, mecaz, terim diye ayırmıyoruz. Sözcüğün cümlede kazandığı anlamı tespit ediyoruz. Ardından sözcüğün somutluk, soyutluk durumuna bakarak tarla sınırları içinde kalıp kalmadığını inceliyoruz. Somut devam etmişse (Aklımıza gelen ilk anlamı) gerçek anlam, tarla sınırlarını aşacak yürekliliği göstermişse ki "yürek" sözcüğü bakınız soyut anlam kazandı, mecaz anlam kazanmış oluyor. Terim anlam da varlıkların özel kavramları olmuş oluyor.

ÖRNEK

"Köprü" sözcüğü ile ilgili öğrenmeyi kolaylaştırıcı pratik bir çalışma yapalım.

"Köprüden aşağı sarkıtılan tenekeyi tuttu." cümlesinde köprü, somut: Gerçek anlam

"Aramızdaki köprüleri attık, ortaklık yok." cümlesinde köprü, soyut: Mecaz anlam

"Arka dişlerime köprü yapan doktor, iki dişimi daha kurtardı." köprü, diş terimi: Terim anlam.

EŞ (ANLAMDAŞ), ZİT (KARŞIT), EŞ SESLİ (SESTEŞ) SÖZCÜKLER

Sözcükler, ilişkili olmalı ki bizler aralarında bağlantı kurabilelim. Sözcükler anlam ilişkilerine bağlı olarak anlamdaş, karşıt anlamli ya da eş sesli olabilir. Bazı sözcükler yakın ve uzak anlamli da olabilir.

Bakalım nedir bu anlam ilişkileri?

1. Öncelikle hepimizin bildiği gibi dilimiz dilimiz, güzel dilimiz ilk Türk kaynakları olan Göktürk kitabelerinden sonra değişik siyasi, sosyal vb. nedenlerle değişti, gelişti, güçlendi ve bu değişiklikler canlı bir beden olan dilimizin farklı aksesuarlarıyla ilerlemeye devam ediyor. Peki, bu değişim esnasında öz Türkçe Arapçadan, Fransızcadan günümüzde de özellikle İngilizceden etkileniyor mu? Elbette ki evet, o zaman demek ki sözcüklerin aynı anlama gelen, farklı kullanılışları oluyor.

ÖRNEK

Hekim ve doktor, muallim ve öğretmen, siyaset ve politika, armağan ve hediye gibi... Bu sözcükler anlamdaş sözcüklerdir.

2. Yine bazı sözcükler taban tabana zıtlığı, anlamca en uzak noktayı işaret eder ki bu sözcükler karşıt anlamli sözcüklerdir.

ÖRNEK

Genç-ihtiyar, büyük-küçük, gel-git, siyah-beyaz gibi.

3. Bazı sözcükler farklı cümlelerde kullanılır. Aynı şekilde yazılıp okunmasına karşın farklı anlamlarda kullanılabilir. Kaz, yüz, ben, saç, bin vb. bunlar da sesteş (eş sesli) sözcüklerdir.

DİKKAT!

Sınav sorularında elbette ki sesteş sözcüklerle ilgili bize iki farklı kullanımı vermezler. Bizlerden ikinci farklı anlama gelen kullanımı düşünmemizi isterler. İşte burada devreye ön öğrenmeleriniz de girer.

ÖRNEK VE SORU TİPİ

"Kısa süre önce bir tren geçti bu uzun yoldan." cümlesinden ne çıkarmalıyız?

1. Sözcükler zıt (karşıt) anlamlı
2. Sınavda karşıtlığı çağrıştırdığı ile ilgili sorular da gelebilir.

ÖRNEK

"Hasta, sağlıklı görünüyor son günlerde; sıhhatine dikkat etmesi, sevindirici." cümlesinden ne çıkarmalıyız?

1. Sözcükler anlamdaş, yani birbirinin yerine kullanılabilir.
2. Yan yana kullandığımızda gereksiz sözcük kullanımından doğan anlatım bozukluğu yapmış oluruz.
3. Bir Türkçe kelime ve bunun bir yabancı karşılığı... Eş anlamlılık budur.

ÖRNEK

"Anlattıklarına az daha kanıyordum, çok tehlikelisin." cümlesindeki altı çizili sözcükten sözcükler arası ilişkilerle ilgili ne çıkarmalıyız?

ÇÖZÜM ADIMLARI

1. Kök önemli. Bulduk: Kanmak. Peki, "kan" sözcüğünün farklı anlama gelen kullanımı var mı?

Evet, var. Sınav esnasında düşündük ve dedik ki: "Vücuttaki kan damarda yeşil görünür ama damardan kırmızı çıkar."

"Kan" sözcüğü aynı yazıldı lakin damarda akan sıvı anlamı kazandı, demek ki sesteş.

2. Bir de unutmayalım ki sesteşlikte köke indik, demek ki bunun kökün türüyle de ilgisi var: Sesteş sözcüklerin genellikle biri fiil, diğeri isim köktür.

Şimdi bu üç ile ilgili genel birer sonuç çıkaralım.

SONUÇ

- A. Eş ve zıt anlamlı sözcüklerle ilgili şunu bilmeliyiz: Gerçek anlamlı sözcükler aralarında, mecaz sözcükler kendi aralarında değerlendirilecek.
- B. Sözcüğün olumsuzuzak anlamlıdır, karşıt anlamlısı değil.
- C. Sesteş sözcükler farklı anlamlara gelir fakat gerçek anlamından uzaklaşmamak kaydıyla.
- Ç. Her kelimenin eş, zıt anlamlısı ve sesteşi olamaz. İnsan: Eş ve zıt anlamlısı yok, sesteşi de yok.

YAKIN VE UZAK ANLAMLILAR

Şimdi gelelim yakın ve uzak anlama. Nedir bu yakın ve uzak anlam?

Eş anlam, zıt anlam varken yakın ve uzak anlama neden gerek var, değil mi? Bu soruları kendine sormazsan merak etmezsen öğrenemezsin. Basit bir cevabı var, zaten cevaplar verile verile basitleşiyor.

Yakın anlamlı sözcükler birbirini andırıyor, çağrıştıyor fakat birbirinin yerini tutmuyor yani birbiriyle mantıksal bağ var fakat aynı değil.

Doktrin Yayınları

ÖRNEK

"Doğru bir insandır, aynı zamanda dürüsttür; şu karşıdaki de yalancıdır, her şeyi yanlıştır." cümlesinde altı çizili sözcüklerin arasındaki anlam ilişkisini değerlendirelim.

ÇÖZÜM

Bakınız şimdi, dürüstlük bir doğruluktur ama tek doğru olan şey değildir. Matematikten iyi anladığımız için söylüyorum: Doğruluk dürüstlüğü kapsar; aynı mantıkla baktığımızda yalan, yanlıştın alt kümesidir. Yani yalan, yanlıştardan biridir ve bu kelimeler yakın anlamlıdır. Yani bir kırmızı-al ya da ihtiyar-yaşlı gibi değildir.

Uzak anlamlı sözcüklerde de baktığımızda aynı mantık söz konusu. Sözcükler karşıtlığı çağrıştıyor lakin en uzak çağrışımı yapan sözcükler değil.

ÖRNEK

"Üzüldük biz de olanlara, çok mutlu olduk diyemeyiz." cümlesindeki altı çizili sözcüklerdeki anlam olayını inceleyelim.

ÇÖZÜM

Üzölmek ve mutlu olmak birbirini çağrıştırmıyor fakat zıt anlamlı da değil. "Üzölmek" sözcüğünün en uzak anlamlısı "sevinmek" tir.

Sözcüklerin soyut, somut; nitel, nicel; somutlama, soyutlama; genel, özel anlam ilişkileri de vardır.

SOYUTLAŞTIRMA (SOYUTLAMA) VE SOMUTLAŞTIRMA (SOMUTLAMA) SOYUTLAMA

Somut sözcükler, duyu organlarımızla algıladığımız sözcüklerdir: Güneş, kıymık, çarşaf, baklava, orkide gibi fakat bu sözcükler soyut anlama gelecek şekilde kullanılırsa ifade "soyutlama" olur.

ÖRNEK

"Güneş doğuda erken saatlerde batar."

"Evim, ocağım yandı; güneşimi kaybettim, erim gitti." cümlelerinde geçen altı çizili sözcükleri inceleyelim.

ÇÖZÜM

Birinci cümlede altı çizili sözcük görme ve dokunma duyusuyla algılanabilir yani somuttur.

İkinci cümlede ise altı çizili sözcük soyut anlam kazanmıştır yani soyutlaştırılmıştır.

SOMUTLAMA

Soyut sözcükler, duyu organlarımızla algılayamadığımız sözcüklerdir: Rüya, umut, cennet, melek, aşk, demokrasi, iyi, kötü gibi. Fakat sözcükler somut anlama gelecek şekilde kullanılırsa ifade "somutlama" olur.

ÖRNEK

"Eminim ki kötü bir gezegen burası."

"Masalın sonunda kötüler adaletli bir şekilde cezalandırıldı." cümlelerindeki altı çizili sözcükleri inceleyelim.

ÇÖZÜM

Birinci cümlede altı çizili sözcük soyut anlam kazanmıştır.

İkinci cümledeki altı çizili sözcük ise "insan" sözcüğü yerine kullanıldığı için somutlaştırılmıştır.

NİTEL VE NİCEL ANLAMLI SÖZCÜKLER

Nitel, nitelikten; nicel, ölçülebilir kavramlardan gelir. Yani kavram niteliğiyle, rengiyle, durumuyla ortaya çıkıyorsa nitelik bildirir; ölçülebilir, hesaplanabilir bir özelliğiyle ön plana çıkıyorsa nicelik bildirir.

ÖRNEK

"Güzel kız, sonunda prensin öpücüğüyle uyandı. Artık kaç senedir uyuyorsa?"

"Kırk gün kırk gece düğün yaptılar. Aslında hazır hızlarını alamamışken... Bu masal yazarları bir âlem..." cümlelerindeki altı çizili sözcükleri nitel ve nicel olarak değerlendirelim.

ÇÖZÜM

Birinci cümlede "güzellik" kızın niteliğidir.

İkinci cümledeki "kırk gün kırk gece" sayılabilir özelliğe sahip olduğundan nicel anlamlıdır.

DİKKAT!

Neyi bilmeliyiz?

Bazı sözcükler anlam genişlemesi yoluyla farklı anlamlar kazanabildiği için nitelik ve nicelik yönüyle cümleden cümleye anlamı değişebiliyor.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

Aşağıdaki altı çizili sözcükleri nicel/nitel olmaları açısından değerlendirelim:

"Geniş bir ev ararken fare deliğine tıkladık, kaldık." (Nicel anlamı)

"Gerçekten geniş bir yüreği var, affetmiş ya, helal vallahi!" (Nitel anlamı)

GENEL VE ÖZEL ANLAMLI SÖZCÜKLER ENTELEKTÜEL BİLGİ VE SORU TİPİ

Şimdi, genel ve özel anlamla ilgili üç farklı soru tipi var.

1. Küçük yaşlardan beri öğrendiğimiz, birçok sözcüğün sıralanması söz konusu olabilir.

Evren-Dünya-Türkiye-İstanbul-Gaziosmanpaşa var, genelden özel; bir de Kaynaşlı-Düzce-Türkiye-Dünya-Evren olayı var, özelden genele doğru.

2. Aynı cümlede, iki kavram özelden genele ya da genelden özele sıralanabilir.

"Kasımda aşk bir başkadır, sonbahar bizi örgütlüyor adeta." cümlesinde özelden genele gittim.

"Bu hafta çok çalıştık özellikle pazartesi dur durak bilemeden..." cümlesinde de genelden özel gittim.

3. Son olarak sınavlarda cümle içindeki tek sözcüğün genel/özel anlamlılık durumu sorulabilir.

"Kitap, kişiyi her anlamda zenginleştiren bilgi hazinesidir." (Genel anlamı)

"Bir kitap seçtim karşıdaki raftan." (Özel anlam)

SONUÇ

Aslında işin özü şu ki kavramın en geniş kapsamlı olanı genel anlam, en dar kapsamlı olanı özel anlamlı sözcüktür.

MECAZA DAYALI AKTARIMLAR

DOLAYLAMA, AD AKTARMASI, AKTARIMLAR, GÜZEL ADLANDIRMA VE ARGO

Mecaza dayalı birtakım kavramlarımız vardır: dolaylama, ad aktarması, insandan doğaya, doğadan insana, doğadan doğaya, duyular arası aktarım, güzel adlandırma, argo gibi.

Mecaza dayalı dedik çünkü bu sözcüklerdeki anlam olayları gerçekleşirken sözcükler bir şekilde feleğin mecaz anlamından geçiyorlar.

DOLAYLAMA

Bir sözcüğü birden çok sözcükle mecazi bir şekilde aktarıp dolaylama yapıyorlar.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Ege'nin incisi, bugün büyük bir konsere sahne oldu." cümlesinde "İzmir" yerine "Ege'nin incisi" ifadesini kullanıyor.

Bu yıl kara elmasta yüzümüz gülecek, derken "kömürün" yerine "kara elmas" ifadesini kullanıyor.

Ulu Önder, Cumhuriyeti, biz uygar nesillere emanet etti, derken "Atatürk" yerine "ulu önder" ifadesini kullanıyor.

MECAZ-I MÜRSEL (AD AKTARMASI)

Benzetme amacı gütmeyen sözcükler başka sözcüklerin yerine kullanılıyor. Bunun adı da ad aktarmasıdır.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Yakup Kadri'yi okurken kendimi bir çiftliğin soğuk şadırvanında buluyorum." cümlesinde eserlerinin yerine Yakup Kadri'nin adı verilerek ad aktarması yapılıyor.

"Sobayı yakmayı unutma, şehre doğal gaz geldiyse unutabilirsin." cümlesinde sobanın içi yerine soba kullanılmıştır.

İNSANDAN DOĞAYA AKTARIM

İnsandan doğaya aktarım da mecazi bir şekilde yapılır ve bunun diğer ismi kişileştirme.

İnsana ait herhangi bir özellik, insan dışı bir varlığa aktarırsa "kişileştirme" yapılmış olur.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Çok sinirlendi kayın ağacı, yaşlı başını iki elinin arasına aldı ve tekrar düşünmeye karar verdi." cümlesinde kişileştirilen varlıkları ve hangi özelliklerin insandan doğaya aktarıldığını bulalım.

Kişileştirilen varlık: Kayın ağacı

Sinirlenme, yaşlı baş, iki elinin arasına alma, düşünme de insana ait özelliklerdir.

DOĞADAN İNSANA AKTARIM

Doğadan insana aktarım da tahmin edeceğimiz üzere, doğadaki herhangi bir varlığa ait bir özelliğin insana verilmesidir.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Sırtlanlar, önce bekçiyi uyutmuşlar, ardından bütün parayı çalmışlar."

Sırtlan olarak bahsedilenler, hırsızlardır. Yani hırsızlara sırtlan özelliği verilmiş.

DOĞADAN DOĞAYA AKTARIM

Doğadan doğaya aktarım, doğada bulunan bir varlığın özelliğinin yine doğada bulunan başka bir varlığa verilmesiyle yapılır.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Ulu çınar uğuldayarak yere yıkıldı, rüzgâr durumu görse şaşırırdı."

Rüzgâra ait bir özellik olan "uğuldamak" ulu çınara verilmiştir. Bu cümlede insandan doğaya aktarım da vardır: Rüzgârın insan gibi şaşırması.

DUYULAR ARASI AKTARIM

Duyular arası aktarıma bir göz atalım.

Duyu organlarımız beş tanedir: Görme, işitme, koklama, dokunma ve tat alma olmak üzere.

Bunlardan bir tanesinin geçtiği yerde başka bir duyu organı harekete geçiyorsa orada duyular arası aktarma vardır, diyebiliriz.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Tatlı bakışları ile kadife sesi ile herkesi büyülüyor."

Tatlı, tat alma, değil mi? Tatlı bakış ne? Görme. Demek ki burada tat almadan görmeye bir duyu aktarımı var.

Kadife, dokunma değil mi? Kadife sesi ne? İşitme. Demek ki burada da dokunmadan işitmeye bir duyu aktarımı var.

GÜZEL ADLANDIRMA

Güzel adlandırma, adı üzerinde toplumda kötü çağrışımlar yapabilecek, adı geçtiğinde insanları kırabilecek kavramların daha yumuşatılarak ifade edilmesidir.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

"Adam erken öldü ve gerisinde pek çok bakıma muhtaç kişi bıraktı." cümlesinde biz, ölen kişileri insanlara ifade ederken "Vefat etti, hakkın rahmetine kavuştu." deriz.

"Eskilerin bahsettiği, insanları kasıp kavuran sağlık problemi olan verem ile yaşamaya alıştık." cümlesinden bahsederken "verem" yerine "ince hastalık" deriz. Yani bazı adlandırmalar hassastır ve üslupta da dikkat edilir.

ARGO

Argo, toplumun kullandığı ortak dilin dışında yer alan, herkesin kullanmadığı, serseri ağızdır.

"Okulu kırıp oyun salonlarına gitmediniz mi hiç? Gerçi sizin yaşınız, bunlara müsait değil." cümlesinde "okulu kırma" ifadesi, argodur. Öyle, affedersiniz(!) "manyak" gibi kelimeler argo değildir ve küfre girer.

SONUÇ

Sonuç olarak aktarımların tamamı mecazi bir anlam taşır, bunu unutmamak gerekir. Sadece yapıları ve anlamları farklı ancak mantık aynı

YANSIMALI SÖZCÜKLER

Yansımali sözcükler, doğadan taklit yoluyla elde ettiğimiz seslerdir. Burada önemli olan sözcüğün köküne inebilmek ve sesi bulabilmektir.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

Bomba, çitirtti, havlayış, şırıltı, meledi, patırtı, kütürtü vb. sözcüklerin kökündeki sesleri inceleyip yansımali olup olmadıklarını kavrayalım.

Köklere inince: bom, çit, hav, şır, me, pet, küt olduğunu görüyoruz ve tamamında doğadaki varlıkların sesi var. Konu, bu kadar basit...

SÖZCÜK ÖBEKLERİ

Sözcük öbeklerini sınavda doğru yanıtlayabilmek için öncelikle temel mantığını anlamak gerekir.

1. Kalıplaşan sözcük öbekleri var: Deyim, atasözü, özdeyiş, ikileme gibi.
2. Kalıplaşmayan sözcük öbekleri var: Yan yana rastgele gelip belirli bir anlamın karşılığı olan.

SORU TİPİ

Kalıplaşanlardan deyim, sınavda iki şekilde karşımıza çıkıyor:

1. Deyim var mı, yok mu?
2. Açıklayıcısıyla verilmiş mi, verilmemiş mi?

KURAL

Öncelikle deyimlerin genellikle mecazi anlam taşıyan kalıplaşan ve ders verme amacıyla söylenmeyen etkili söz öbekleri olduğunu biliyoruz.

ÖRNEK

"Burnundan solumak, etekleri zil çalmak, atı alan Üsküdar'ı geçmek, püf noktası, ele vermek vb."

DİKKAT!

Tabii binlercesinin olduğunu düşündüğümüzde deyim ve atasözünün etkisini anlayabilmemiz için Tarkan'ın "Dilli Düdük" şarkısını dinlemenizi öneririm: Baştan sona deyim ve atasözünden oluşuyor.

Şimdi konumuza dönersek diyebiliriz ki numaralanmış parça sorularında deyim var mı yok mu, diye incelediğinizde kalıplaşmış ifade bulacaksınız; kulağa hoş gelen, mecazi anlam taşıyan ve ben bunu sanki bir yerlerde duymuştum, diyebileceğiniz. Kesin büyüklerden duymuşsunuzdur.

ÖRNEK

(I) O gün bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. (II) Bizimkinin yüzünden düşen bin parçaydı. (III) Bunun elbette ki deli deli yağın yağmurla bir ilgisi yoktu. (IV) Olan olmuş ve ortaklarıyla tartışmıştı fakat sırtı yere gelmezdi onun. (V) Herkese kök söktürmüş ve öyle ayrılmıştı şirketten, güçlük çıkarmış, haklılığını herkese kanıtlamıştı.

Yukarıda numaralanmış parçadan deyimlerle ilgili iki tip soru sorulur ve iki tip cevap çıkarılır:

ÇÖZÜM

1. Parçada yalnızca III. cümlede deyim yok: Bardaktan boşanırcasına yağmak, yüzünden düşen bin parça, sırtı yere gelmemek ve kök söktürmek, birer deyimdir.
2. Parçada numaralanmış cümlelerden yalnızca V. de deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir. Kök söktürmüş. Yani güçlük çıkarmış, haklılığını kanıtlamış.

KURAL VE MANTIK

Atasözleri, cümle halinde, yargı taşıyan, ders verici ata deneyimleridir.

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır, der atalar mesela. Mart ayına aldanma, soğuk geçer, demek ister atalarımız. Minareyi çalan kılıfını hazırlar, derken de büyük bir yolsuzluk yapan kimse sorumluluktan kurtulma yollarını önceden düşünür, demek isterler. Atalar, der de der işte; bazı öğütlere pek de uyan yok. Atalar mı farklı ne?

KONULAR

Atamızın sözleri konudan konuya değişir. Farklı konuları vardır yani: doğum, ölüm, evlilik, arkadaşlık, dostluk, düşmanlık, hırsızlık, gelin, kaynana, ana-baba vb. her şey atasözlerinin konularını oluşturur.

SORU TİPİ

Sınavda bir ihtimal, o da hangi atasözünün konusu diğerlerinden farklıdır? kalıbında bir soru gelebilir.

KURAL

İkilemeler, adından da anlaşılacağı gibi iki sözcüğün anlamca kalıplaşmasıyla yapılır. Biçimsel yönden aynı sözcükler tekrar edilebilir, eş ya da yakın anlamlı sözcüklerle yapılabilir, anlamlı ve anlamsız sözcükler kalıplaşabilir, yansımalı sözcüklerle yapılabilir.

SORU TİPİ

Sınavlarda karşımıza kuruluşundan çok "var mı, yok mu?" diye çıkar.

Bazı ikilemeler şunlardır: eğri büğrü, doğru dürüst, küçük müçük, ses seda, mırın kırın, horul horul, çıtı pıtı, eğri büğrü, güzel güzel vb.

DİKKAT!

Sınavda, şıklarda "ikileme kullanılmıştır" ifadesiyle "ikilemeler kullanılmıştır" ifadesine dikkat etmeli zira ikilemeler dendiğinde, numaralanmış cümlelerde ya da parçada birden fazla ikileme aramak gerekir.

YAZIMI

İkilemeler, daima ayrı yazılır ve aralarına herhangi bir noktalama işareti getirilemez fakat zamana bağlı olarak kalıplaşanlar var: Hoşbeş, şipşak, cızbız, karmakarışık gibi. Bakınız:

ÖRNEK VE ÇÖZÜM

(I) Devamlı susuyor ve kimseyle yüz göz olmak istemiyor, yavaş yavaş hareket ediyor. (II) Geçmişte küçük bir rahatsızlık geçirmiş çünkü. (III) Eğri büğrü yürüyor, küçükken çok dalga geçmişler kendisiyle. (IV) Şimdi hepsi büyüdü ve aynı okula gidiyorlar. (V) Her şey geride kaldı, diye düşünmek isterdik belki de ancak söylenenler dün gibi.

Parçada numaralanmış kısımlarda ikilemeler vardır fakat "yüz göz olmak" ifadesi bir deyimdir.

I. deki "yavaş yavaş" ile III. deki "eğri büğrü" dūr.

Kalıplaşmamış sözcük öbekleri tüm sınavlarda karşımıza çıkar. Neredeyse soru sorulmayan bir sınav yoktur, diyebiliriz.

BAKIŞ AÇISI

Birbirinden farklı kuruluş ve anlam özelliğine sahip sözcük rastgele bir araya gelir, bir parçaya yerleşip birlikte bir anlam kazanır, ardından o parçada çakılı kalırlar çünkü başka hiçbir parçaya yerleşemezler. İşte, kalıplaşanlarla kalıplaşmayanlar arasındaki fark bu. Al kalıplaşanı (deyimi, atasözünü) istediğin yerde kullan.

ÖRNEK

Sevgili, bütün varlığımızla yöneldiğimiz yaşam kaynağımızdır. Kimi zaman bir kez olsun göreyim, diyerek yüzünü yangınlarda özlediğimizdir. Bir sözü bizi sevinçlerin doruğuna çıkaran ya da kahrın uçsuz bucaksız okyanusunda yapayalnız bırakandır. Her sözü büyüdü, bizi derinden etkiler konuşunca yeryüzünün en güzel sesidir. İçimizde saplı bıçaktır sevgili. Uğruna gözümüzü kırpmadan ölümlere yürüdüğümüzdür. Günü geldiğinde annedir sevgili, babadır; eştir, dert ortağıdır, yardır. Gözlerimizin içine bakarak kitaplar dolusu konuşandır. Susarken bile aşkı besteleyendir. Kahrolası törelerin fermanıyla traktörlerin altında can verdiğimizdir. Teninin kokusunu özlediğimizdir sevgili, namusumuzdur. Adam gibi sevmelerimizin nazlı çiçeğidir...

Parçada altı çizili sözcük öbeklerinin kazandığı anlamlarını yazalım.

ÇÖZÜM

Parçada altı çizdiğimiz sözcük öbeklerinin tamamı rastgele bir araya gelen sözcüklerin oluşturduğu anlamca kaynaşmamış yapılardır ve birlikte, aynı cümlede bir şeyler anlatmak istemiştir.

Yüzünü yangınlarda özlemek: Zor durumlarda bile görmeyi istemek, aşırı özlem duymanın oluşturduğu istenç anlamları taşır.

Kahrın uçsuz bucaksız okyanusunda yapayalnız bırakmak: Üzüntünün ve yıkıntının yoğun olduğu hislerde kimsesiz koymak anlamı taşır.

Kitaplar dolusu konuşan olmak: Etkili ve hisli sözlerle ilgi çekici hale gelmek, anlamı taşır.

Adam gibi sevmenin nazlı çiçeği olmak: Yürekten ve dürüstçe sevilen kişinin hassas olmasıdır.

SONUÇ

Peki, bütün bunları ben nasıl çıkarabildim? Çok basit. Öncelikle bir şeye dikkat ettim: Rastgele bir araya getirilen sözcüklerin anlam özelliklerinde yakın ve eş anlamlılarına dikkat ederek aynı söyleyişi ve anlamı oluşturdum.

1. Büyüdükçe artık bedenimizin değil, ruhumuzun acıdığı şeyler yaşamaya başlarız. Benim başıma neden bu geldi derken bulursun kendini ama nasıl bu darbeler olmasa elinizdeki heykelcikler ortaya çıkmazsa hayatın ruhumuza yaşattığı acılar olmasa da biz, biz olamayız; olgunlaşamayız. Çünkü acı hisseden kişiden bir şey doğar: İntikam ya da anlayış. Seçim bizim. Kendine acıyanlar, intikamı seçerler ve sonunda intikamını almaya çalıştıkları şeye dönüşürler. Haksızlığa uğradığı için intikam peşinde koşan biri haksızlığa uğratır. Anlamayı seçenlerse olgunlaşırlar. Bırakın hayat sizinle uğraşsın, acıtsın. İntikama düşmeyin, anlayın, anlayın ki öğretsın, değiştirsin. Bırakın hayat sizi kendinizle tanıştırsın.

Parçada altı çizili kelime öbeklerinin kazandığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fiziksel acının psikolojiyi etkilemesi-kendinizi avutunuz
B) Üzüntü veren deneyimler-yaşamın doğallığında kendimizle yüzleşmemize izin vermesi
C) Elimizde olmayan yaşantılar-yaşamın bize şanslar tanınması
D) Sıkıntıya sokan durumlarla karşılaşmak-öz güvenimizin üst düzeyde olması
E) Duygusal şekilde yara almak-hayatın sürprizlerine açık olmak

2. (I) Kendini herkesten daha akıllı gören, hayatın sana verdiği şansını üstünlük zanneden, senden daha aزیyla yetinmek zorunda olanların gözüne gözüne fazlalıklarını sokan sen! ... (II) Zavallı sen... Kendini koyduğun o en yüksekteki yerle tepesine çıkıp ezdiğin, o en alttaki arasında asla kopmayacak bir bağ olduğunu bilmeyecek kadar cahil, hep kendine isteyecek kadar da arsızsın. (III) Bu kadar öğrendiklerinin, sözde aldığın eğitimin, bilmişliğinin yanında hiçbir şey yapmayarak kendi türüne zırnık bile vermeyerek nasıl da ihaneti seversin? (IV) Birin parçası olduğunu unutmuş, kaybolmuşsun. (V) Ama artık ruhunu saran o kirlenmişlikle yüzleşmenin zamanı geldi, ya yüzleşeceksin ya da hayat seni asla affetmeyecek! Varlığın lanetlenecek!

Parçada numaralanmış cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerin anlam özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. deki sözcük ikilemedir.
B) II. deki sözcük mecaz anlamlıdır.
C) III. deki sözcük deyimdir.
D) IV. deki sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
E) V. deki sözcüğün karşıt anlamlısı vardır.

3. (I) Yetenek öyle bir şey ki eğer onu bir amaca yöneltmezsen kendini kurban etmek zorunda kalabilirsin. İçinde kimseye anlatmadığın bir ıstıraba döner. (II) Her şey, yapabildiğini fark etmenle ve bunu diğerlerine de göstermek istemenle başlar. (III) Sonra bir anda kendi yeteneğinin kurbanı olur, sadece onu göstermek için ona hizmet ederken bulabilirsin kendini. (IV) Yeteneğinin kendisi amacın olamaz. Yeteneğini deneyimlemekle de amaca ulaşamazsın. (V) Yetenek varığımız yer değil, gittiğimiz yoldur; yolda yaşadıklarımız, karşımıza çıkan şeyler bize dokunur, zorlar, bozar, rahatlatır ve bizi değiştirir. Eğer yolculuğu yaşayıp ona dikkat edersek o zaman gelişebiliriz. Kendimize gösterdiğimiz özendir bu dikkat.

Parçada numaralanmış cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerin anlam özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. deki sözcük öbeği "Bir şeyi feda etmek" anlamında olan bir deyimdir.
B) II. deki sözcük çok anlamlı bir sözcüktür.
C) III. deki sözcüğün karşıt anlamlısı vardır.
D) IV. deki sözcük nitel anlamlı bir sözcüktür.
E) V. deki sözcük argo bir sözcüktür.

4. Dünyaya böyle tepeden bakınca insanlık ne kadar da saçmaydı! Yollar yapmışlardı arabalarını sürmek için her şeyi kendi hayatlarını kolaylaştırmak için yapıyor gibiydiler ama yerine oturmayan bir şey vardı, çirkin bir şey. Dokunduğu her şeyi çürüten bir organizmaydı bu. Acımasızlıkları o kadar dehşet vericiydi ki kendilerine hayat veren ağaçları bile tereddüt etmeden kesebiliyorlardı. Acımasızlık değil de doğruyu bildiğini sanmaktan kaynaklanan cehalet miydi bu? Önemli yoktu, acımasızlık ya da cehalet, sonuç aynıydı. Gündelik ihtiyaçların karşılanması adına ömrün feda edildiği amaçsız bir yaşamın çirkinliği haline gelmişti insan ömrü.

Parçada geçen "doğruyu bildiğini sanmaktan kaynaklanan cehalet" ifadesinin kazandığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgisizliğin ortaya çıkışının gecikmesi
B) Cahilliğin yanlış edinilmiş bilgi nedeniyle ortaya çıkması
C) Yanlış bilinen doğruların evreni çepeçevre sarması
D) Bilginin tartılmadan umarsızca sözcüklerle ifade edilmesi
E) Cehaletin sebepsizce anlık ortaya çıkışı

5. (I) Görmediğinizi düşünün, kapatın gözlerinizi yani kapkaranlık. (II) Hiçbir şey yokken sadece karanlık, sonra duymadığınızı ekleyin buna. Sessizlik... Çıt yok. Hiçbir şey duymuyorsunuz. (III) Sonra koku almadığınızı... Ve dokunsanız da size dokunsalar da hissetmediğinizi... (IV) Yani beş duyunuzla hiçbir şeyi fark etmediğinizi düşünün. (V) Sessiz bir karanlıkta hissiz bir şekilde belki de ölümden gibi... Ama yine de varsınız çünkü düşünüyorsunuz. İnsan nefes aldığı, gördüğü, tattığı için değil düşündüğü için var. (VI) Düşündüğü için var olan bir varlık düşündüğü için asla cezalandırmamalı.

Parçada numaralanmış cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerin anlam özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. deki sözcük pekiştirmeli bir sözcük değildir.
B) II. deki sözcük yansımalı bir sözcüktür.
C) III. deki sözcük duyu kavramı çağrıştırır.
D) IV. deki sözcük genelleyci bir sözcüktür.
E) V. deki sözcük eş sesli ve karşıt anlamlısı olan bir sözcüktür.

6. Hayat, seni kendinden uzaklaşmaya başladığında yakalar ve öyle bir köşeye sıkıştırır ki kaçamazsın. İçindeki gücü bulup dönüşmen gereken şeyi net bir şekilde görene, anlayana kadar sıkıştırır. Acıtır. Anlamadan gidemezsin bu dünyadan çünkü anlamak, anlamlandırmak için buradasın. Kendini bulmadan var olamazsın çünkü potansiyelini doldurmak zorundasın. Yapman gerekeni sen yapamıyorsan olaylar öyle bir gelişir ki sonunda yapmak zorunda kalırsın, olmak zorunda kalırsın, doğmak zorunda kalırsın! Yapamıyorsan olamıyorsan doğamıyorsan sen olamazsın.

Parçada altı çizili sözcük ve sözcük öbeklerindeki anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) eş/zıt-deyim -duyular arası aktarım
B) eş/zıt-birleşik sözcük-insandan doğaya aktarma
C) eş-deyim -ad aktarması-argo
D) zıt-birleşik sözcük-dolaylama
E) eş/zıt-deyim -güzel adlandırma

7. Hayat, sadece hissettiğindir. Hissettiğini şekillendirmek senin elindedir. Yaşadığın deneyimler hissettiğin şeye şekil verir ama neyi yaşayıp neyi reddedeceğini seçmek senin elindedir. Deneyimlerini seç! Kısaca hayat, işte bu yüzden bir seçimdir. Burası, seçimlerinin sorumluluğunu üstlenip kendi hayatının direksiyonuna geçme cesareti olanlara göre tasarlanmıştır. Hayatın trafiğinden korkup bu cesareti zaman zaman içinde hissedemeyebilirsin; bu, yenildiğin anlamına gelmez. Vazgeçmediğin sürece doğru seçimi yapmak için her zaman şansın vardır.

Parçada geçen "hayatının direksiyonuna geçme cesareti" ifadesinin kazandığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cesareti kullanabilme kabiliyeti gösterme
B) Öz güvenle yaşamı yönlendirme(yönetme)
C) Yaşamı yalnızca cesaretle idame ettirebilme düşüncesi
D) Kendi yaşantısını hiçbir güce bağlı olmadan sorgulama
E) Yaşamı yalnızca doğal olarak addedip öyle sınırlandırması

8. İnsan beyninde çözülemeyecek kadar zor, tahmin edilemeyecek kadar karmaşık duygular ve arzular vardır. O arzuların karanlık olanlarına gelince... İşte onlar oldukça soğuktur ve kişiyi adeta buzdan bir kütleye çevirir. Gözleri kör eden bu ürkütücü ruh halleri, insanın aklının ucundan bile geçiremeyeceği şeyleri yapmasını sağlar. Benim işim, karanlıkta kalmış bu insanların yol açtığı kötülükleri sona erdirmek. Suçluları ayrı ayrı çözümlenip her kılığa bürünebilme yeteneğimle doğru izlerin peşinden gittiğime inanıyorum. Uyguladığım yöntemler ise en az izini sürdüğüm suçlular kadar farklı. Ve şunu bilmenizi isterim ki kesinlikle hepsi işe yarıyor.

Parçada altı çizili kelime öbeğinin kazandığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyularının etkilerini kestiremeyen insanların kehaneti
B) Karışık duygudaki insanların olumsuzlukların oluşumuna neden olması
C) Toplum suçlularının, toplumun masum olmayan bireylerine karşı olan doğallığı
D) Aydınlik fikirlerin, karanlık fikirlere karşı olan duyarsızlığı
E) Çocuklukları zehir olmuş kişilerin intikamı

1. Ruhumuzun acıdığı şeyler, üzüntü veren deneyimlerimizdir ve hayatın bizi kendimizle tanıştırmaması ise doğallığı içinde yaşamın bizi kendimizle yüzleştirmesidir.

CEVAP: B

2. IV. deki "parça" sözcüğü, "ait olmak" anlamıyla kullanılmıştır. Yani gerçek anlamı somut olan "parça" soyut anlam kazanarak mecaz anlam kazanmıştır.

CEVAP: D

3. Kendimize gösterdiğimiz özen yani "dikkat" anlam genişlemesine uğrayarak kulağı tırmalayacak denli olumsuz bir kullanıma uğramamış. Argo değildir. "başlamak" sözcüğü farklı cümlelerde farklı anlamlar kazandığından çok anlamlıdır. "yetenek" sayılabilecek, ölçülebilecek bir özellik olmadığından nitel anlamlıdır. "sonra" sözcüğünün karşıtı "önce" dir.

CEVAP: E

4. Cehalet, cahilliktir ve kaynaklanmak, bir şeyin ortaya çıkışının nedenidir. Doğru bildiğini sanmak da yanlış edinilmiş bilgi anlamına gelir. Dolayısıyla cahilliğin yanlış edinilmiş bilgi nedeniyle ortaya çıkmasıdır.

CEVAP: B

5. Kapkaranlık, karanlık sözcüğünün pekiştirilmiş halidir. Çit sözcüğü doğada karşılık gelen bir sese sahip olduğundan yansımalıdır. Koku ifadesi koku alma duygusu ile algılanabilecek bir kavramı kastediyor. Hiçbir şeyi ifadesi genelleştirilmiş bir ifadedir. Var sözcüğü de cümlede "mevcut" anlamıyla kullanılmış ve sesteseşi "Bir yere ulaşmak" anlamıyla kullanılan "var" dir. Var sözcüğünün karşıtı "yok" tur.

CEVAP: A

6. Çünkü uzak sözcüğünün eş anlamlısı irak, zıt anlamlısı yakındır. Köşeye sıkıştırmak, deyimdir ve bu dünyadan göçmek, ölümün rahatsızlık uyandırmayacak bir ifadesi olduğundan güzel adlandırmadır.

CEVAP: E

7. Hayatın direksiyonuna geçme cesareti ifadesindeki "cesaret" öz güveni çağırıştırır, hayatın direksiyonuna geçme de yaşamı istediğin gibi yönlendirme anlamı taşır. Dolayısıyla öz güvenle yaşamı yönetme anlamı taşır.

CEVAP: B

8. Karanlıkta kalmak ifadesi karışık duyguları çağırıştırıyor, yol açma ifadesi neden olma anlamı taşır, "kötülükler" ifadesi de olumsuzluklardır. Dolayısıyla olumsuzlukların oluşumuna neden olan karışık duygudaki insanlar doğru cevaptır.

CEVAP: B

9. "Bitimsiz bir kent" ifadesi mecazi bir söyleyiş içerir. Uçsuz bucaksız bir kent anlamıyla kullanılmıştır. Şehirlerin karanlığı, karabasana benzetilmiş, içimi ifadesi ruh sözcüğü yerine benzetme amacı olmaksızın benzetilmiş, şiire tutunmak, şiirleri anlamak anlamıyla kullanılmış, peşi sıra da hemen ardından anlamıyla kullanılmıştır.

CEVAP: C

10. "Karanlık miraslar bırakmak" ifadesindeki karanlık miraslar ifadesi kötü deneyimlerle örtüşüyor, "bırakmak" ifadesi de geleceğe aktarılması anlamı taşıyor. Dolayısıyla kötü deneyimlerin geleceğe aktarılması anlamı taşıyor.

CEVAP: A

11. "Birer geçit" olmak ifadesi, bağlayıcı olmak anlamı kazanıyor, gizli kuvvetlerimiz ve yaratıcı güçlerimiz de manevi inanç ve yeteneklerimiz oluyor. Dolayısıyla manevi inançlarımıza ve yeteneklerimize giden yolun bağlayıcısıdır.

CEVAP: A

12. Ayrıklık, biten bir ilişki ile çağırıştır, hiçbir şarkıya yenilmemesi de şarkıların o ilişkinin sıcaklığını duyumsatmamasıdır. Dolayısıyla Biten bir ilişkinin ardından şarkıların ilişkinin sıcaklığını duyumsatmamasıdır.

CEVAP: C

13. "Yaş, an, bit ve geç" sözcüklerinin aynı yazılışa, aynı okunuşa ve farklı anlama sahip olan kullanımları vardır. Yaş, ıslak anlamıyla; an, hatırlamak anlamıyla; bit, parazit anlamıyla; geç, vaktin ilerlemesi anlamıyla da kullanılabilir.

CEVAP: A